

NORGES HØYESTERETT

Den 8. juni 2012 ble det med hjemmel i tvisteloven § 19-2 annet ledd holdt rettsmøte i Høyesterett.

Dommer: Henrik Bull

Til behandling forelå:

HR-2012-01205-F, (sak nr. 2012/398), sivil sak, anke over kjennelse:

Flexiped AS (advokat Lars Berntsen – til prøve)

mot

Brødrene Fossum AS (advokat Harald Hjort)

Det ble avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Høyesteretts ankeutvalg besluttet 11. april 2012 at anken fra Flexiped AS over Borgarting lagmannsretts kjennelse 20. desember 2011 i sak nr. 11-148628ASD-BORG/01 mot Brødrene Fossum AS skal avgjøres av avdeling med fem dommere for så vidt gjelder anførslene om manglende dommerforsikring.
- (2) Marius Reikerås har med henvisning til tvisteloven § 15-8 første ledd bokstav a inngitt skriftlig innlegg på vegne av Facebook-gruppen "*Dommerforsikringer: Godtar vi nordmenn ugyldige dommere?*", Facebook-gruppen "*Aksepterer vi ulovlige dommere?*", *Fellesforbundet for Sjøfolk*, *Nordsjødykkeralliansen*, *Rettsikkerhetsforbundet*, *Norsk Organisasjon for Rettferd og Menneskerettigheter*, *Human Rights Alert – Norway* og *Familiestiftelsen av 15. mai. Tea Party-Bevegelsen* har senere sluttet seg til innlegget. Med unntak for de to Facebook-gruppene, er det fremlagt prosessfullmakt fra sammenslutningene, jf. tvisteloven § 3-4 annet ledd annet punktum.
- (3) Staten v/Domstoladministrasjonen har tidligere inngitt skriftlig innlegg i saken i medhold av tvisteloven § 15-8 første ledd bokstav b.
- (4) Ved brev 31. mai 2012 ble Reikerås blant annet bedt om å redegjøre for om alle de sammenslutningene som innlegget er inngitt på vegne av, og særlig de to Facebook-gruppene, kan anses som "foreninger og stiftelser" i henhold til tvisteloven § 15-8 første ledd bokstav a. Det ble også bedt om en redegjørelse for om innlegget ligger innenfor sammenslutningenes

"formål og naturlige virkeområde". Partene ble samtidig gitt frist for å inngi eventuelle merknader til spørsmålet om innlegget helt eller delvis må tilbakevises.

- (5) Reikerås har besvart henvendelsen. Til spørsmålet om de to Facebook-gruppene kan anses som foreninger i henhold til bestemmelsen, er det i korte trekk anført at begrepet må forstås dynamisk, og at det nå er via sosiale medier at mennesker enklest og mest effektivt kan kommunisere og danne grupper for felles engasjement. Det er opplyst at de to gruppene har henholdsvis 3075 og 940 medlemmer. Til spørsmålet om innlegget ligger innenfor de øvrige sammenslutningens formål og naturlige virkeområde, er det fremlagt skriv fra foreningene.
- (6) Partene har ikke inngitt merknader til spørsmålet om tilbakevisning av innlegget.
- (7) *Forberedende dommer* bemerker at etter tvisteloven § 15-8 første ledd bokstav a kan skriftlig innlegg til å belyse allmenne interesser som en sak reiser, gis av "foreninger og stiftelser innenfor rammen av deres formål og naturlige virkeområde".
- (8) I forarbeidene er det pekt på sammenhengen mellom slike skriftlige innlegg og den adgangen foreninger og stiftelser har til å reise representative søksmål om forhold som det ligger innenfor organisasjonens formål og naturlige virkeområde å ivareta, jf. tvisteloven § 1-4 første ledd, og til å opptre som partshjelper i saker om slike forhold, jf. § 15-7 første ledd bokstav b, se Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 366. Denne sammenhengen tilsier at begrepet "forening" og begrensningen om "formål og naturlige virkeområde" som utgangspunkt bør forstås på samme måte i de tre bestemmelsene, selv om det kan tenkes at den konkrete vurderingen av om et søksmål eller et skriftlig innlegg ligger innenfor begrensningen, kan slå noe annerledes ut.
- (9) Begrepet "forening" er imidlertid ikke entydig. I tilknytning til tvisteloven § 1-4 første ledd er det lagt til grunn at hvorvidt det foreligger en forening med søksmålsinteresse, langt på vei beror på de samme momentene som er med på å bestemme om det foreligger partsevne, se Schei mfl., *Tvisteloven, kommentarutgave, 2007* side 86–87. Partsevne må også være en forutsetning for representative søksmål fra andre typer rettssubjekter. Det samme må da gjelde i tilknytning til bestemmelsen om skriftlige innlegg.
- (10) Ved vurderingen av om partsevne foreligger skal det særlig legges vekt på om sammenslutningen har en fast organisasjonsform, om det er et styre eller organ som representerer sammenslutningen utad, om sammenslutningen har en formalisert medlemskapsordning, om sammenslutningen har egne midler, og på sammenslutningens formål og hva søksmålet gjelder, jf. tvisteloven § 2-1 annet ledd. Bestemmelsen er ment å kodifisere ulovfestet rett, se Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 369.
- (11) Ut fra disse momentene er det åpenbart at ingen av de to Facebook-gruppene kan anses som en "forening" i henhold til tvisteloven § 15-8 første ledd bokstav a. Verken medlemskapsordningen eller organisasjonsformen for øvrig trekker i retning av at det er tale om foreninger i denne bestemmelsens forstand. Gruppene kan ikke ses å ha vedtekter eller noe styre som kan representere gruppene utad. Riktignok har gruppene såkalte administratorer, men gruppene fremstår som alminnelige nettbaserte diskusjonsfora, og administratorenes rolle må anses begrenset i henhold til dette. Det er ikke noe ved prosedyren for innmelding i gruppene som tilsier at Facebook-brukerne melder seg inn i en forening og lar seg representere av administratorene.
- (12) Innlegget må således tilbakevises for så vidt det er inngitt på vegne av Facebook-gruppen "Dommerforsikringer: Godtar vi nordmenn ugyldige dommere?" og Facebook-gruppen "Aksepterer vi ulovlige dommere?".
- (13) For søksmålsadgangen etter tvisteloven § 1-4 første ledd innebærer begrensningen om "formål og naturlige virkeområde" at organisasjonen på bakgrunn av formål og virkeområde må fremstå som en naturlig representant for den eller de interesser som blir håndhevd gjennom

søksmålet, se Skoghøy, Tvisteløsning, 2010 side 409. Den samme begrensningen for adgangen til skriftlig innlegg etter tvisteloven § 15-8 første ledd bokstav a må innebære at organisasjonen på bakgrunn av formål og virkeområde må fremstå som en naturlig representant for de allmenne interesser som søkes belyst gjennom innlegget. Utgangspunktet for vurderingen av organisasjonens formål er vedtektene, som må ses i lys av og suppleres med den faktiske virksomheten, se Schei mfl., op. cit. side 87.

- (14) Som grunnlag for at innlegget ligger innenfor foreningens formål og naturlige virkeområde, er det i skrivet fra Fellesforbundet for sjøfolk vist til en tidligere sak hvor foreningen opptrådte som partshjelper, og det er anført at flere av dommerne i saken manglet dommerforsikring. I skrivet fra Nordsjødykkeralliansen er det opplyst at foreningen er en interesseorganisasjon for dykkere og etterlate etter omkomne dykkere, og at organisasjonen er meget opptatt av å bidra til å fremme menneskerettighetene til medlemmene.
- (15) Som nevnt må vurderingstemaet være om organisasjonen på bakgrunn av formål og virkeområde fremstår som en naturlig representant for de allmenne interesser som søkes belyst gjennom innlegget. At interessene er av betydning også for medlemmene av den aktuelle organisasjonen, er i seg selv ikke tilstrekkelig. De interessene som søkes belyst gjennom innlegget, er av generell rettssikkerhetsmessig karakter. På denne bakgrunn kan Fellesforbundet for sjøfolk og Nordsjødykkeralliansen ikke sies å være naturlige representanter for disse interessene.
- (16) Innlegget må således tilbakevises også for så vidt det er inngitt på vegne av Fellesforbundet for sjøfolk og Nordsjødykkeralliansen.
- (17) I den vurderingen som nå er forankret i tvisteloven § 1-4 første ledd, er det tidligere blitt stilt visse krav til medlemsmassen. Det kan også være et moment hvorvidt foreningen er "veletablert", se Schei mfl., op. cit. side 89. Det kan reises spørsmål ved om dette leder til at innlegget må tilbakevises også når det gjelder andre av foreningene. På den annen side har ingen av partene påstått tilbakevisning, og som nevnt kan det også være at den konkrete vurderingen av om et søksmål eller et skriftlig innlegg ligger innenfor begrensningen om "formål og naturlige virkeområde" kan slå noe forskjellig ut avhengig av om vurderingen er knyttet til tvisteloven § 1-4 første ledd eller § 15-8 første ledd bokstav a. På denne bakgrunn tilbakevises innlegget ikke for så vidt gjelder de andre foreningene.

S L U T N I N G :

Innlegget tilbakevises for så vidt det er inngitt på vegne av Facebook-gruppen "Dommerforsikringer: Godtar vi nordmenn ugyldige dommere?", Facebook-gruppen "Aksepterer vi ulovlige dommere?", Fellesforbundet for sjøfolk og Nordsjødykkeralliansen.

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: